

AKADEMIK LITSEY VA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA
ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING
NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI

Eshnayeva Feruza Qarshiyevna

Samarqand davlat chet tillar instituti

akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

e-mail:eshnayevaf@gmail.com

tel.raqami:+998906002487

Annotatsiya-mazkur maqolada akademik litseylar va oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash masalalari keng qamrovda yoritilgan. Unda raqamli ta'lim vositalari, innovatsion pedagogik yondashuvlar, interfaol metodlar, masofaviy va gibrid ta'lim shakllarining ta'lim jarayonidagi o'rni hamda ularning o'quvchi va talabalar bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini shakllantirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari ilmiy asosda yoritilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim texnologiyalari, akademik litsey, oliy ta'lim, raqamli ta'lim muhiti, innovatsion pedagogika, ta'lim sifati.

XXI asr ta'lim tizimi tub o'zgarishlar davrini boshdan kechirmoqda. Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi, raqamlashtirish jarayonlari hamda globallashtirish ta'lim mazmuni va shakllarini yangicha yondashuv asosida tashkil etishni talab qilmoqda. Endilikda ta'lim jarayonining asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki o'quvchi va talabalarni mustaqil fikrlashga, muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishga hamda kasbiy jihatdan yetuk shaxs sifatida shakllantirishdan iboratdir.

Ayniqsa, akademik litsey va oliy ta'lim muassasalari ta'lim tizimining muhim bo'g'ini bo'lib, bu bosqichlarda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan

foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Ushbu bosqichlarda o'quvchi va talabalarning bilimga bo'lgan ehtiyoji, axborotni qabul qilish usullari va o'rganishga bo'lgan munosabati sezilarli darajada farq qiladi. Shu bois ta'lim jarayonini innovatsion va raqamli texnologiyalar asosida tashkil etish zaruratga aylanmoqda.

1. Zamonaviy ta'lim texnologiyalarining mohiyati va pedagogik ahamiyati.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari pedagogik jarayonni samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi metod, vosita va shakllar majmuasidir. Ular ta'lim jarayonini oldindan loyihalash, natijani kafolatlash va o'quvchi shaxsiga yo'naltirilgan holda amalga oshirishni nazarda tutadi.

Zamonaviy texnologiyalar quyidagi asosiy jihatlari bilan an'anaviy ta'limdan farqlanadi:

- ta'lim jarayonida o'quvchi va talabalar faol subyekt sifatida ishtirok etadi;
- mustaqil o'rganish va tahlil qilishga katta e'tibor qaratiladi;
- axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalaniladi;
- o'qituvchi bilim beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi va maslahatchi rolini bajaradi.

Bu texnologiyalar ta'lim mazmunini zamon talablariga moslashtirib, bilimlarning chuqur va barqaror o'zlashtirilishini ta'minlaydi.

2. Akademik litseylarda zamonaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash.

Akademik litseylar umumiy o'rta ta'limdan keyingi bosqich bo'lib, o'quvchilarning oliy ta'limga tayyorgarligini ta'minlashga qaratilgan. Ushbu bosqichda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning bilim saviyasini oshirish bilan birga, ularning tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi.

2.1. Interfaol ta'lim metodlarining ahamiyati.

Interfaol metodlar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning faolligini oshiradi. Guruhlarda ishlash, munozara va muammoli vaziyatlarni tahlil qilish orqali o'quvchilar bilimlarni mustaqil egallashga o'rganadilar. Bunday metodlar o'quvchilarda muloqot madaniyati, jamoada ishlash va o'z fikrini asoslab berish ko'nikmalarini shakllantiradi.

2.2. Raqamli va multimedia vositalaridan foydalanish. Elektron darsliklar, taqdimotlar, videodarslar va test dasturlari akademik litseylar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. Ushbu vositalar mavzularni vizual va tushunarli shaklda yetkazib berish imkonini yaratadi.

3.Oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish.

Oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy texnologiyalar talabalarning kasbiy tayyorgarligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Raqamli ta'lim muhiti talabalarni mustaqil o'rganishga undaydi va ularning ilmiy izlanish faoliyatini faollashtiradi.

3.1. Masofaviy va gibrid ta'lim shakllari

Masofaviy ta'lim texnologiyalari ta'lim olishda qulaylik yaratib, vaqt va makon cheklovlarini kamaytiradi. Gibrid ta'lim esa an'anaviy auditoriya mashg'ulotlari bilan onlayn ta'limni uyg'unlashtirish orqali ta'lim sifatini oshiradi.

3.2. Innovatsion pedagogik yondashuvlar

Loyihaviy ta'lim, muammoli o'qitish va amaliy mashg'ulotlar talabalarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi. Bu jarayonda nazariya va amaliyot uyg'unligi ta'minlanadi.

4. Zamonaviy texnologiyalarning ta'lim sifatiga ta'siri

Zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni:

- bilimlarning chuqur o'zlashtirilishini;
- mustaqil va tanqidiy fikrlashning rivojlanishini;
- ijodiy yondashuv va tashabbuskorlikning shakllanishini ta'minlaydi.

Natijada ta'lim sifati oshib, zamonaviy jamiyat ehtiyojlariga mos kadrlar tayyorlanadi.

5.Zamonaviy texnologiyalarni joriy etishda yuzaga keladigan muammolar va ularning yechimlari.

Zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etishda quyidagi muammolar uchrashi mumkin:

- texnik vositalar va infratuzilmaning yetarli emasligi;
- pedagoglarning raqamli kompetensiyasining pastligi;
- elektron resurslardan foydalanish madaniyatining to'liq shakllanmaganligi.

Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun o'qituvchilar malakasini oshirish, texnik bazani mustahkamlash va raqamli ta'lim resurslarini kengaytirish zarur.

Akademik litsey va oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash ta'lim tizimini rivojlantirishning muhim omili hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar o'quvchi va talabalarni mustaqil, ijodiy va raqobatbardosh shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga izchil joriy etish orqali ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Yo'ldoshev J.G'. *Pedagogik texnologiyalar va zamonaviy ta'lim.* – Toshkent.
2. Sayidahmedov N.S. *Innovatsion pedagogika asoslari.* – Toshkent.
3. O'zbekiston Respublikasi **“Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni.**
4. Zamonaviy ta'lim texnologiyalariga oid ilmiy-uslubiy manbalar.